

การพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

THE DEVELOPMENT OF CREATIVE ACTIVITY AREAS OF YOUTH IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

พระครูภาวนาภูมิบัณฑิต, ผศ.ดร.¹, พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ผศ.ดร.²

คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Asst. Prof. Dr. Phrukruaphavanawuddhibundit¹, Asst. Prof. Dr. Phrakrukittiyanaavit

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail : surachaihongtrakool@gmail.com

(Received : January 10, 2025; Edit : January 28, 2025; accepted : January 31, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและถอดบทเรียนเกี่ยวกับพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2) พัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในพื้นที่ดังกล่าว และ (3) พัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยดำเนินการโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และเยาวชน จำนวน 15 คน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา พร้อมด้วยเยาวชนและผู้ให้บริการพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 50 คน รวมถึงการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประชุมสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า: (1) พื้นที่กิจกรรมของเยาวชนมีการจัดกิจกรรมในบางวันหรือช่วงเวลาตามความพร้อมของสถานที่ ทรัพยากร และวิทยาการ โดยกิจกรรมหลักที่จัดขึ้นคือ “ค่ายร่วมใจทำดีเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน” ซึ่งยังขาดความต่อเนื่องและยั่งยืน (2) การพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การให้ความรู้ด้านการป้องกันสารเสพติดแก่เยาวชน และการให้ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (3) การประเมินพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ในภาพรวม พบว่ามีระดับความพึงพอใจในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, พื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์, เยาวชน

ABSTRACT

This study aims to (1) analyze and derive lessons from youth activity spaces in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, (2) develop creative activities for youth in the area, and (3) enhance creative activity spaces to better meet the needs of youth in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The research employed qualitative methods and action research. The key participants included 15 individuals comprising administrators, teachers, and youth from the Koh Liam Subdistrict Administrative Organization, Phra Nakhon Si Ayutthaya District. Additionally, 50 youth and users of creative activity spaces, as well as 10 experts participating in focus group discussions, were involved. Research instruments included interviews, questionnaires, and focus group discussion protocols.

The findings revealed that:(1) Youth activity spaces are utilized on specific days or times, depending on the availability of venues, resources, and facilitators. A key activity, the "Camp for Unity to Create Creative Spaces for Children and Youth," was implemented but lacked continuity and sustainability.(2) The development of creative activities for youth consisted of two primary initiatives: providing knowledge on disaster prevention and raising awareness about drug prevention during the International Day against Drug Abuse and Illicit Trafficking.

(3) The overall evaluation of the creative activity spaces in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province indicated a high level of satisfaction.

Keywords : Development, Creative Activity Areas, Youth

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีความสามารถในการคิดจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ จะทำให้สามารถแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล ในยุคข่าวสารและเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง การปูพื้นฐาน การคิดและส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง นับตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับสูง (Susaraj, P., 2008, หน้า 22) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นว่า ความสามารถในการคิด ทำให้มนุษย์ มีความแตกต่างจากสัตว์ สามารถแก้ปัญหาให้กับตนเองได้ สามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ สามารถสร้างความสุขให้กับตนเองและปกป้องตนเองให้พ้นจากภัยธรรมชาติ (Tatthong, K., 2011, หน้า 30)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวคนทุกคนสามารถส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้พัฒนาได้โดยการสอน การฝึกฝนและการฝึกปฏิบัติที่ถูกวิธี ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอนกนัยไปสู่การคิดค้นพบทางสมองที่แปลกใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิมผสมผสานเป็นสิ่งใหม่

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อมวลมนุษยโลก ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดสิ่งแปลกใหม่อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎี นวัตกรรมเทคโนโลยีต่างๆ ล้วนแต่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทั้งสิ้น ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นพลังความคิดที่สำคัญยิ่ง หากได้รับการพัฒนาและการส่งเสริมอย่างเป็นระบบ นำไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ก็เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติอย่างมากมายหลายด้าน ถ้าคนในสังคมมีความคิดสร้างสรรค์สูงก็จะเป็แรงผลักดันให้สังคม ประเทศชาติ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การพัฒนาให้เยาวชน บุคคล เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของสังคม และประเทศชาติ โดยเด็กอายุ 6-8 ปี จินตนาการสร้างสรรค์ของเด็กเปลี่ยนไปสู่ความจริงมากขึ้นเขา พยายามที่จะบรรยายออกมาแม้ในขณะที่เขาเล่น เด็กวัยนี้รักการเรียนรู้มาก ดังนั้นการจัดประสบการณ์ที่ท้าทายและสนุกสนานให้เด็กในวัยนี้ย่อมช่วยพัฒนาความอยากรู้อยากเห็นให้แก่เด็กอายุ 6-10 ปี เด็กจะใช้ทักษะหลายด้านในการสร้างสรรค์ และสามารถค้นพบ วิธีที่จะใช้ความสามารถเฉพาะตัวของเขาส่งสร้างสรรค์ เด็กมักจะเทียบตัวเองกับคนที่น่ายากยิ่ง ซึ่งสามารถเอาชนะอุปสรรคได้ ความสามารถในการถามและความอยากรู้อยากเห็นของเด็กเพิ่มยิ่งขึ้น อายุ 10-12 ปี เด็กชอบการสำรวจ ค้นคว้าเด็กผู้หญิงชอบอ่านหนังสือ และเล่นสมมุติ เด็กชายชอบเรียนจากประสบการณ์ตรง ช่วงเวลาของความสนใจจะนานขึ้น ความสามารถ ทางศิลปะและดนตรีจะพัฒนาได้เร็ว เด็กชอบทดลองทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อประสบการณ์ แต่มักขาดความมั่นใจในผลงานของตนเอง เด็กวัยเรียนนี้จะมีความคิดสร้างสรรค์ลดลงบางช่วง ซึ่งอาจเป็นผลจากการเข้าสู่ระบบโรงเรียนเด็กต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดขาดโอกาสแสดงความคิดเห็น

การปฏิรูปการศึกษาได้เริ่มให้ความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาความคิด เริ่มมีการส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิด การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และกำหนดไว้ในมาตรฐานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนกำหนดเป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ และกำหนดเป็นสมรรถนะนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยกำหนดจุดหมายของหลักสูตร เป็นคุณลักษณะของนักเรียน ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 2 ว่ามีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนรักการอ่าน การเขียน และการค้นคว้า นอกจากนั้นยังได้กำหนดสมรรถนะของนักเรียน คือ ข้อ 2 ความสามารถในการคิดเป็น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ ซึ่งจะได้เห็นได้ชัดเจนจากการจัดการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในระดับประถมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำรงชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ “เด็กและเยาวชนเป็นวัยแห่งการเรียนรู้” การมีพื้นที่ที่สร้างประสบการณ์ และโอกาส ในการพัฒนารอบด้านตามวัย และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ เป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มภูมิคุ้มกันและพลังให้เด็กเยาวชนสามารถเผชิญกับสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้การพัฒนากการที่ดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ , 2558, <https://www.thaihealth.or.th>)

พื้นที่สาธารณะเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับคนที่กลุ่มอายุที่อาศัยอยู่ภายในเมือง ชุมชนหรือหมู่บ้าน พื้นที่เหล่านี้ถูกออกแบบให้เอื้อต่อการใช้งานที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นลานแอโรบิก สนามเปตอง ทางสำหรับการเดินและวิ่ง เป็นต้น มากไปกว่านั้น ปัจจุบันมีการ

พูดถึงและตระหนักถึงความสำคัญของการมีพื้นที่สาธารณะมากขึ้น โดยมีการเชื่อมโยงไปถึงประเด็นด้านคุณภาพชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นที่สาธารณะที่ดี และตอบโจทย์การใช้งานนั้นเป็นปัจจัยที่สามารถยกระดับการใช้ชีวิตของประชากรในเมือง ชุมชน หรือหมู่บ้านได้ จึงนำมาสู่การตั้งคำถามถึงกลุ่มผู้ใช้อย่างเด็กและเยาวชนที่ถูกจำกัดการใช้งานพื้นที่สาธารณะไว้ภายใต้นิยามของคำว่า “สนามเด็กเล่น” การพัฒนาเครื่องมือออกแบบพื้นที่สาธารณะสำหรับเยาวชนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม กระบวนการแรกคือการทำความเข้าใจกับพื้นที่ ด้วยการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ชุมชน เช่น บริบทการอยู่อาศัย พื้นที่สาธารณะ การเข้าถึงพื้นที่และการใช้งานเพื่อสามารถนำข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดด้อย ศักยภาพและอุปสรรคที่สามารถสะท้อนถึงปัญหา แนวทางการแก้ไข รวมไปถึงยังสามารถนำไปสู่การออกแบบแนวทางของกระบวนการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเยาวชนให้ได้ชัดเจน ตรงจุดมากขึ้น เพื่อข้อมูลที่ได้จากกระบวนการจะช่วยสะท้อนความต้องการและการใช้งานของชุมชนได้อย่างแท้จริง ต่อมาคือการดำเนินกิจกรรมออกแบบพื้นที่สาธารณะสำหรับเยาวชนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ส่วนหลัก คือ ขั้นตอนการสร้างความรู้ความคุ้นเคยผ่านการให้ความรู้ถึงข้อแตกต่างของนิยามของคำสำคัญ พื้นที่สีเขียว (Greenspace) พื้นที่โล่ง (Open space) และพื้นที่สาธารณะ (Public Space) เพื่อให้เข้าใจตรงกันและสามารถนำไปปรับใช้ไปในกิจกรรมต่อไป ผ่านการทำแผนที่ชุมชนผ่านคำถามที่เข้าใจง่าย สนุก และทำให้น้องเยาวชนเห็นภาพรวมชุมชนมากขึ้น (มูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม, 2565, <https://siythailand.org>) เด็กและเยาวชนเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ แต่สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน กลับเต็มไปด้วยความเสี่ยงและพิษภัย แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (สสย.) จึงกำหนดแผนรณรงค์ “พื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน” เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักในปัญหา ช่วยขจัดและควบคุมสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษต่อเด็ก ร่วมมือร่วมใจกันสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดพื้นที่ที่ดี และกิจกรรมสร้างสรรค์ สำหรับเด็กและเยาวชน อย่างจริงจัง กว้างขวาง (พื้นที่นี้ดีจัง, 2555, <https://djungspace.wordpress.com>)

แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (สสย.) และมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) ให้ความหมาย “พื้นที่สร้างสรรค์ว่า” เป็นพื้นที่สร้างประสบการณ์ สร้างโอกาสให้เด็กได้เติบโตพัฒนาตามวัย มุ่งตอบสนองความต้องการของเด็ก ครอบครัว ชุมชน “พื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน” ที่ครอบคลุมแนวคิดกิจกรรม ทั้งมิติด้านกายภาพ ความคิด สื่อ และสังคม ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเด็กและเยาวชนเป็นผู้นำ ผู้ใหญ่เป็นฝ่ายหนุน จะผลิงานสร้างสรรค์ สร้างสุข ทุกวัย ทุกพื้นที่ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้น่าอยู่ สู่การมีสุขภาวะที่ดีและยั่งยืนของเด็ก เยาวชน ครอบครัว และชุมชนต่อไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นคุณค่าและประโยชน์เป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อเป็นพื้นที่ให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แสดงออกทั้งมิติด้านกายภาพ ความคิด สื่อ และสังคม ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเด็กและเยาวชนเป็นผู้นำ ผู้ใหญ่เป็นฝ่ายหนุน สร้างสรรค์ ทุกวัย ทุกพื้นที่ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้น่าอยู่ สู่การมีสุขภาวะที่ดีและยั่งยืนของเด็ก เยาวชน ครอบครัว และชุมชนต่อไป

คำถามการวิจัย

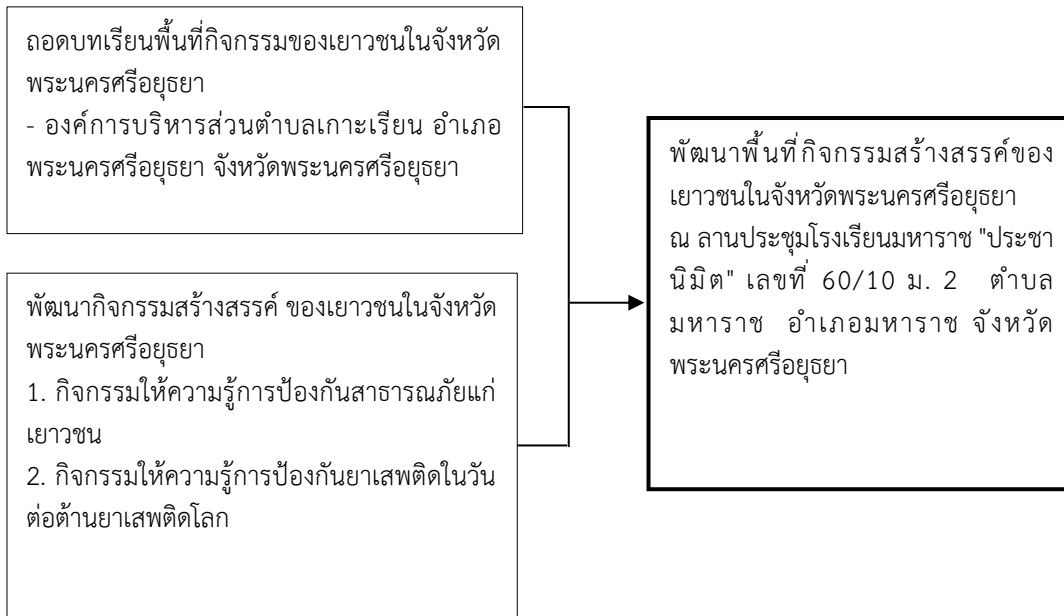
1. พื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นอย่างไร
2. กิจกรรมสร้างสรรค์ ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีอะไรบ้าง
3. พื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสามารถสร้างได้อย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. เพื่อถอดบทเรียนพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ“การพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ และบริบทพื้นที่นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาวิพทุธนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research Method) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชน จำนวน 15 คน โดยกำหนดเกณฑ์ คือเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษาและเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) ตามคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชน จำนวน 3 คน

2.ผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูป/คน ของกลุ่มปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนธรรม

3.ประชากร ได้แก่ เยาวชน และผู้ใช้บริการพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 ถึง 31 ตุลาคม 2566 จำนวน 50 คน ที่เข้าร่วมในพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดที่เข้าร่วมกิจกรรม ใน 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันสาธารณภัยแก่เยาวชน 2) กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ และทำการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยเสนอผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การใช้ภาษาและพิจารณาว่าแบบสอบถามครอบคลุมของเนื้อหาหรือไม่โดยการหาดัชนี (index of congruence: IOC) ผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.00 มีจำนวน 15 รายการ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.875 2) แบบสัมภาษณ์ มีประเด็นคำถามซึ่งได้จากการศึกษาการถอดบทเรียนพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การศึกษาการถอดบทเรียนพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านพื้นที่ ด้านกระบวนการสร้าง ด้านกิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเป้าหมายของพื้นที่กิจกรรม 3) คู่มือการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างคำถามการสนทนากลุ่ม นำไปสร้างคู่มือการสนทนากลุ่ม ทำการตรวจสอบตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Validity) ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มให้สมบูรณ์ และนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามผ่าน application line ส่วนตัวในการเก็บข้อมูล 2) แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เพื่อทำงานวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้นจึงลงพื้นที่สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 15 ฉบับ ทำการบันทึกภาพ 3) การสนทนากลุ่ม โดยการกำหนดวัน ประสานงานเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และการจัดทำเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ดำเนินการสนทนากลุ่ม จัดบันทึก การบันทึกภาพเคลื่อนไหวและภาพนิ่ง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และประเมินผลพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วยสถิติพื้นฐาน หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาถอดบทเรียนพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

1.1 พื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่เฉพาะกิจที่ยังไม่ยั่งยืนโดยมีการจัดกิจกรรมเฉพาะบางวันหรือบางช่วงเวลา โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นในพื้นที่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดขึ้นตามความพร้อมของสถานที่ สวัสดิการ และวิทยากรในการจัดพื้นที่กิจกรรม

1.2 กิจกรรมค่ายร่วมใจทำดีเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการระดมสมองของเยาวชนเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เป็นกิจกรรมที่ตีความแต่ยังขาดความยั่งยืนในการจัดกิจกรรม เนื่องจากเป็นกิจกรรมเฉพาะวันหรือช่วงเวลา จึงไม่มีความยั่งยืนของพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. การพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันสาธารณภัยแก่เยาวชน และกิจกรรมให้ความรู้การป้องกันยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก ดังนี้

2.1 กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันสาธารณภัยแก่เยาวชน ทำให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ มีพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการป้องกันสาธารณภัยอย่างสร้างสรรค์และทันต่อการแก้ไขปัญหา ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญมีศักยภาพความรู้ความสามารถด้านการป้องกันภัยและระงับภัยต่างๆ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครอบครัวและสังคมได้

2.2 กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก ทำให้เยาวชนได้รับความรู้ ความเข้าใจ

สามารถเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เพื่อนเยาวชน ซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาเสพติดในอนาคต มีพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการสนับสนุนของโรงเรียนและสังคม สร้างความเข้าใจและยอมรับผู้มีปัญหาเสพติด และให้โอกาสกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเกิดการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดในกลุ่มเยาวชนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง

3.ผลการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เยาวชน และผู้ใช้บริการพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลานประชุมของโรงเรียนมหาราช “ประชานิมิต” ภาพรวม 3 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านพื้นที่กิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 รองลงมา ได้แก่ ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 และด้านความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1.การถอดบทเรียนพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า 1) พื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่เฉพาะกิจที่ยังไม่ยั่งยืนโดยมีการจัดกิจกรรมเฉพาะบางวันหรือบางช่วงเวลาโดยกิจกรรมที่จัดขึ้นในพื้นที่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดขึ้นตามความพร้อมของสถานที่ สวัสดิการ และวิทยาการในการจัดพื้นที่กิจกรรม 2) กิจกรรมค่ายร่วมใจทำดีเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการระดมสมองของเยาวชนเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นกิจกรรมที่ดีมากแต่ยังขาดความยั่งยืนในการจัดกิจกรรม เนื่องจากเป็นกิจกรรมเฉพาะวันหรือช่วงเวลา จึงไม่มีความยั่งยืนของพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร หลิมเจริญ (2552, หน้า 158-159) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2” ผลการวิจัยพบว่า ได้องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมให้นักเรียน เกิดความคิดสร้างสรรค์ในครั้งนี้ประกอบด้วยคุณลักษณะ 2 มิติ คือ 1) มิติด้านการคิด ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่มและ 2) มิติด้านจิตใจและบุคลิกภาพผู้แก่ความ อยากรู้อยากเห็น และ ความเชื่อมั่นในตนเอง หลักสูตรเสริม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้เป็นหลักสูตรที่ไม่ยึดเนื้อหาเป็นหลัก (content free) มีสาระสำคัญประกอบด้วย แนวคิดหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งสองมิติ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีโครงสร้างเนื้อหา 4 หน่วย การเรียนรู้ และใช้ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 29 ชั่วโมง กิจกรรมหลักที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ใช้เทคนิค การระดมพลังสมอง และกิจกรรมการสอนสืบสวนสอบสวนแบบอิงอริยสัจสี่ การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งเลือกมาโดยใช้กระบวนการสุ่มโดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม กลุ่ม ตัวอย่างมีจำนวนห้องเรียนละ 30 คน กำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการสุ่ม ผลการวิจัย พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่ม ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียน กลุ่มทดลองมีระดับความคิดเห็นต่อ หลักสูตรเสริมอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินหลักสูตรเสริมพบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด หลังการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแผนการสอน ด้านระยะเวลา และด้านภาษาใน คำชี้แจงในแผนการสอนบางหน่วยเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วจัดทำเป็นหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แบบสมบูรณ์

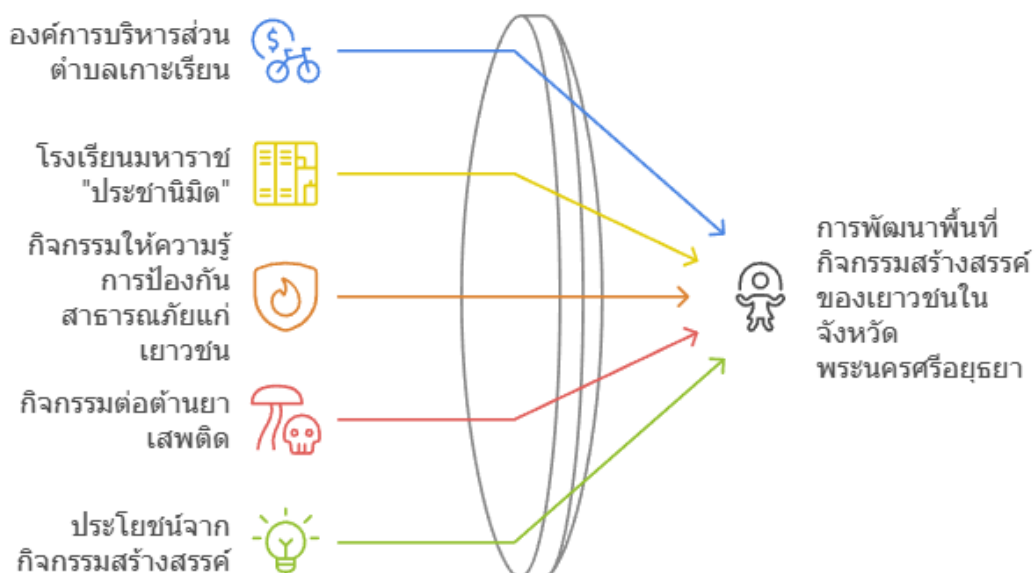
2.การพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 2 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมให้ความรู้ การป้องกันสารเสพติดแก่เยาวชน ทำให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีส่วนร่วมในกิจกรรม ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมมีศักยภาพความรู้ความสามารถด้านการป้องกันภัยและระงับภัยต่างๆ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครอบครัวและสังคมได้ และกิจกรรมให้ความรู้การป้องกันยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก ทำให้เยาวชนได้รับความรู้ ความเข้าใจสามารถเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เพื่อนเยาวชน มีพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์โดยการสนับสนุนของโรงเรียนและสังคม การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดในกลุ่มเยาวชนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี บุญเป็ง (2554) ที่ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า ผลของการนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ TCT-DP มาเทียบกับเกณฑ์การแปลผลระดับความคิดสร้างสรรค์พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 46.93 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง และงานวิจัยของปณิรัตน์ ศิริพงษ์ (2551, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการสร้าง

เกมส์ี่ประสมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษาทำให้ได้เกมส์ี่มีเดียที่มีการออกแบบที่เหมาะสมกับการรับรู้ของเด็กปฐมวัยซึ่งกิจกรรมภายในเกมส์ี่กระตุ้นให้เด็กรู้จักคิด แสดงออกในวิถีของความคิดสร้างสรรค์อย่างสนุกสนาน มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ที่กำหนดไว้คือคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเล่นเกมของผู้เล่นทั้งหมด ได้ร้อยละ 98 และจำนวนผู้เล่นร้อยละ 90 ทำคะแนนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้

3.การพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าระดับความคิดเห็นของเยาวชน และผู้ใช้บริการพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลานประชุมของโรงเรียนนารายณ์ “ประชานิยม” โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านพื้นที่กิจกรรม รองลงมา ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพิพร เขาวนประยูร (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ด้วยวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์โรงเรียนอนุบาลอินทราบ้านเด็กอำเภอแรมริม จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 10 คน ผลการศึกษารูปได้ดังนี้ความสามารถใน การสร้างผลงานสร้างสรรค์มีคะแนนโดยรวมสูงขึ้นในการทำผลงานแต่ละแผน คะแนน ความสามารถในการภาพรวมของแต่ละแผนที่สูงที่สุดคือคะแนนของความคิดยืดหยุ่น รองลงมาคือ คะแนนของความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออ สุดท้ายคือคะแนนของความคิดคล่อง ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

พื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ทางกายภาพโดยพื้นที่สร้างสรรค์ที่ช่วยเปิดโอกาสให้สามารถสร้างประสบการณ์เพื่อพัฒนาตนเองตามความสนใจอย่างรอบด้าน จะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีกระบวนการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มภูมิคุ้มกันและพลังทางบวกแก่เด็กและเยาวชน ให้สามารถเผชิญกับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีอีกทั้งยังเป็นการช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้เกิดแรงบันดาลใจ มีความเข้าใจผู้อื่น มีจิตสาธารณะและเป็นพลเมืองที่ดี การดำเนินงานพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเยาวชนนับเป็นการทำงานเชิงรุกที่น่าสนใจสำหรับเยาวชน ช่วยลดปัญหาหลากหลายปัจจัยทางสังคม อาทิ การมีมุมมองแบบต่างๆ ของเยาวชน โรงเรียน ชุมชนมีพื้นที่อิสระให้เยาวชนและคนในชุมชนได้แสดงออกในกิจกรรมต่างๆ อย่างสร้างสรรค์และเป็นอิสระ เยาวชนได้ลงมือทำตามแนวทางที่คิด โดยมีการวางแผนการดำเนินงาน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษา คอยอำนวยความสะดวก จัดหาทรัพยากรให้วัยรุ่นและเยาวชนในการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง ได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพของเยาวชน เกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาตนเองและสังคม เกิดความรัก ความสามัคคีกันของกลุ่มคนในโรงเรียนและชุมชน และตอบโจทย์ความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน สร้างความเป็นเจ้าของพื้นที่ให้กับเยาวชน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความยั่งยืน

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

ที่มา : พระครูภาวนาวิธานจิต, 2566.

จากภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย “การพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ พื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นการถอดบทเรียนจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นำไปพัฒนากิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ ณ ลานประชุมโรงเรียนมหาราช “ประชานิยม” เลขที่ 60/10 ม. 2 ตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ให้เยาวชนได้จัดกิจกรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

โดยกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนของโรงเรียน 2 กิจกรรม

1. กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันสาธารณภัยแก่เยาวชน หมายถึง กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันสาธารณภัยแก่เยาวชน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภัยพิบัติต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว หรือภัยที่เกิดจากมนุษย์ เช่น อัคคีภัย รวมถึงวิธีการป้องกันตนเอง การเอาตัวรอด และการช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ โดยผ่านการอบรม สัมมนา การฝึกซ้อมแผน หรือกิจกรรมเกมส์ต่างๆ เพื่อให้เยาวชนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่แก่คนรอบข้าง ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียจากภัยพิบัติในอนาคตได้

2. กิจกรรมให้ความรู้การป้องกันยาเสพติดในวันต่อต้านยาเสพติดโลก หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อรณรงค์และสร้างความตระหนักรู้ถึงภัยร้ายของยาเสพติดให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ซึ่งมักตกเป็นเป้าหมายของผู้ค้า มักจัดขึ้นในวันที่ 26 มิถุนายน ของทุกปี โดยมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการให้ความรู้ การเสวนา การจัดกิจกรรมแข่งขันการแสดงละคร หรือการเดินรณรงค์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย โดยเนื้อหาจะเน้นให้เห็นถึงโทษของยาเสพติด ผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และครอบครัว รวมถึงวิธีการป้องกันตนเองจากยาเสพติด เพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป มีภูมิคุ้มกัน และห่างไกลจากยาเสพติด

การพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่พัฒนาขึ้นทำให้ได้ประโยชน์จากพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ ดังนี้

- 1) ช่วยลดปัญหาหลากหลายปัจจัยทางสังคม อาทิ การมีมุมมองแบบมุขต่างๆ ของเยาวชน
- 2) โรงเรียน ชุมชนมีพื้นที่อิสระให้เยาวชนและคนในชุมชนได้แสดงออกในกิจกรรมต่างๆ อย่างสร้างสรรค์และเป็นอิสระ
- 3) เยาวชนได้ลงมือทำตามแนวทางที่คิด โดยมีการวางแผนการดำเนินงาน
- 4) ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษา คอยอำนวยความสะดวก จัดหาทรัพยากรให้วัยรุ่นและเยาวชนในการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง
- 5) ได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพของเยาวชน
- 6) เยาวชนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาตนเองและสังคม
- 7) เกิดความรัก ความสามัคคีกันของกลุ่มคนในโรงเรียนและชุมชน
- 8) ช่วยตอบโจทย์ความต้องการของวัยรุ่นและเยาวชน สร้างความเป็นเจ้าของพื้นที่ให้กับวัยรุ่นและเยาวชน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลวิจัยการถอดบทเรียนพื้นที่กิจกรรมของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่เฉพาะกิจที่ยังไม่ยั่งยืนโดยมีการจัดกิจกรรมเฉพาะบางวันหรือบางช่วงเวลาโดยกิจกรรมที่จัดขึ้นในพื้นที่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดขึ้นตามความพร้อมของสถานที่ สวัสดิการ และวิทยาการในการจัดพื้นที่กิจกรรมควรได้รับความร่วมมือจากชุมชนและจัดพื้นที่และกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในทุกอาทิตย์เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของพื้นที่

1.2 จากการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ลานประชุมโรงเรียนมหาราช “ประชานิยม” เลขที่ 60/10 ม. 2 ตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อาจเพิ่มกิจกรรมหรือจัดเป็นโซนเพื่อให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมและเพื่อเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ให้เยาวชนได้จัดกิจกรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขยายไปสู่โรงเรียน และ

วัดทั่วประเทศเพื่อพัฒนาพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในทุกจังหวัด เพราะวัดและโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน สามารถส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ที่สามารถถอดแตรกหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้

2.2 ควรศึกษากิจกรรมที่สร้างในพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อต่อยอดกิจกรรมอื่นๆ ให้แก่เยาวชนในพื้นที่

2.3 ควรศึกษาเครือข่ายพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขยายเครือข่ายเป็นความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนวัด หน่วยงานราชการและเอกชนให้เกิดพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ธีรชัย เนตรนอมศักดิ์. (2538). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญยรัตน์ ศิริพงษ์. (2551). การสร้างเกมสื่อประสมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย (ปริญญาานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี บุญเป็ง. (2554). การใช้ชุดกิจกรรมการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย (ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิพร เขาวนประยูร. (2551). การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์. เชียงใหม่: โรงเรียนอนุบาลอินทราบ้านเด็ก อำเภอมะแมริม จังหวัดเชียงใหม่.
- พื้นที่นี้ดีจัง. (2555). พื้นที่สร้างสรรค์ สร้างสุข ทุกวัย ทุกพื้นที่. สืบค้นจาก <https://djungspace.wordpress.com>
- มูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม. (2565). พื้นที่ของเยาวชน พื้นที่ของทุกคน: การออกแบบพื้นที่สำหรับเยาวชนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม. สืบค้นจาก <https://siythailand.org/พื้นที่ของเยาวชน-พื้นที่/>.
- วาริ ธีระจิตร. (2526). การจัดและปรับปรุงสภาพห้องเรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมพร หลิมเจริญ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2558). พื้นที่สร้างสรรค์ เพื่อเด็กคิดได้-คิดเป็น. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/พื้นที่สร้างสรรค์-เพื่อเด็กคิดได้-คิดเป็น/>
- อารี พันธมณี. (2540). ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์ปรีน
- Susaoraj, P. (2008). Thinking Development. Bangkok: 9119 Technique Printing Limited Partnership Printing House. (in Thai)
- Tatthong, K. (2011). Teach Thinking: Learning management for teaching thinking. Bangkok: Petchkasem Publishing. (in Thai)